

EUROPAPARLAMENTET

2004

2009

Plenarhandling

6.6.2005

B6-0374/2005

FÖRSLAG TILL RESOLUTION

till följd av uttalandena av rådet och kommissionen

i enlighet med artikel 103.2 i arbetsordningen

från Armin Laschet

för PPE-DE-gruppen

om Uzbekistan

Europaparlamentets resolution om Uzbekistan

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av partnerskaps- och samarbetsavtalet med Uzbekistan,
- med beaktande av kommissionens strategidokument för Centralasien 2002–2006,
- med beaktande av slutsatserna från rådets (allmänna frågor och yttre förbindelser) möte den 23–24 maj 2005 om Uzbekistan,
- med beaktande av sina tidigare resolutioner om Kirgizistan och Centralasien,
- med beaktande av artikel 103.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:
  - A. Den 13 maj blossade oroligheter upp i Uzbekistans fjärde största stad Andizjan när beväpnade upprorsmän ockuperade ett lokalt fängelse och regeringsbyggnader, och tusentals människor demonstrerade på gatorna.
  - B. Människorättsgrupper och oppositionella politiska partier hävdade att omkring 500 människor dödades när uzbekiska säkerhetsstyrkor sköt in i folkmassan, medan den uzbekiske presidenten, Islam Karimov, skyllde våldet på islamistiska grupper och förnekade att säkerhetsstyrkorna hade skjutit mot obeväpnade civila och angav dödssiffran till 169, varav de flesta var ”extremistiska islamistiska terrorister”.
  - C. Den 18 maj efterlyste FN en oberoende utredning av det påstådda massmordet för att få rätsida på motsägelserna i å ena sidan regeringens och å andra sidan oppositionens redogörelse av skottlossningen, och underströk att Uzbekistan hotas av internationell isolering och avbrutet biståndet om landet inte tillåter en fullständig utredning.
  - D. Den uzbekiske presidenten, Islam Karimov, avvisade den 20 maj FN:s begäran om en internationell utredning och menade att de uzbekiska myndigheterna skulle genomföra en egen undersökning.
  - E. Nästan tre veckor efter oroligheterna är invånarna i Andizjan fortfarande rädda för hämnd från regeringens sida för att de har talat om händelserna och staden är i princip stängd för journalister och människorättsutredare. Regeringen har utfärdat direktiv till uzbekisk media om hur den skall rapportera händelser som rör våldet och blockerat tillträdet till ett ökande antal utländska mediewebbplatser.
  - F. Den uzbekiska regeringen har länge toppat listan i fråga om tortyr, misshandel och allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna när det gäller fångar samt mycket hård behandling av människorättsaktivister och politiskt oppositionella.
  - G. Den uzbekiske presidenten, Islam Karimov, försvarar sin våldstaktik med att radikala islamistiska fundamentalister från Ferghanadalen vill störta hans regering och upprätta ett

islamiskt kalifat i hela Centralasien.

- H. Uzbekistan är en allierad i USA:s krig mot terrorism och lånar ut sin flygbas i Khanabad till amerikanska styrkor som använder den som bas för sina operationer i grannlandet Afghanistan.
1. Europaparlamentet beklagar djupt de förluster i människoliv som blev konsekvensen av det våld som utbröt i Andizjan den 13 maj och uttrycker sitt deltagande med de människor som har lidit till följd av detta våld och kräver att de uzbekiska myndigheterna agerar varsamt för att undvika fler dödsoffer.
  2. Europaparlamentet uppmanar den uzbekiska regeringen att respektera sina internationella åtaganden om demokrati, rättssäkerhet och mänskliga rättigheter, och att följaktligen ompröva sitt beslut att kategoriskt vägra tillåta en oberoende utredning av händelserna.
  3. Europaparlamentet understryker att eftersom den uzbekiska regeringen fortsätter att avvisa en internationell utredning uppfyller den inte ens de mest elementära kraven enligt människorätts- och demokratiklausulen i partnerskaps- och samarbetsavtalet.
  4. Europaparlamentet uppmanar rådet och kommissionen att upphäva partnerskaps- och samarbetsavtalet med Uzbekistan om den uzbekiska regeringen inte skulle gå med på att tillåta en oberoende internationell utredning genom att återropa människorätts- och demokratiklausulen i avtalet.
  5. Europaparlamentet understryker att utredningen bör tillsättas av FN:s högkommissariat för mänskliga rättigheter (UN OHCHR), bör vara sammansatt av internationella experter med erfarenhet av att leda utredningar och samla bevis, bör ha till uppgift att identifiera gärningsmännen och således utreda myndigheternas roll vid dödandet av obeväpnade civila. Den internationella utredningen måste ges fullständigt tillträde till alla delar av Andizjan och detta bör utgöra en del av EU:s krav för att återkalla ett upphävande av partnerskaps- och samarbetsavtalet, eller för att överhuvudtaget inte återropa ett upphävande.
  6. Europaparlamentet uppmanar rådet och kommissionen att bevilja humanitärt bistånd i nära samarbete med FN:s organ och andra internationella organisationer och kräver att uzbekiska myndigheter omedelbart ger tillträde till området för sådant bistånd.
  7. Europaparlamentet uppmanar USA:s regering att avbryta förhandlingarna med den uzbekiska regeringen om ett formellt, långsiktigt avtal som skulle innebära att Förenta Staterna fick behålla sin militärbas i Uzbekistan och att den uzbekiska regeringen skulle få mycket förmånliga ekonomiska villkor och att överväga andra alternativ i regionen. Parlamentet uppmanar rådet och kommissionen att ta upp denna fråga i det kommande toppmötet mellan EU och Förenta staterna.
  8. Europaparlamentet uppmanar rådet och kommissionen att, i väntan på en oberoende utredning av våldet, överväga att införa ett vapenembargo liknande det som infördes mot Kina efter den militäroffensiv som genomfördes av den kinesiska regeringens säkerhetsstyrkor på Himmelska fridens torg 1989.

9. Europaparlamentet kräver att NATO utesluter Uzbekistan från att delta i programmet Partnerskap för fred och uppmanar NATO:s medlemsstater att avbryta sitt stöd till Uzbekistans beväpnade styrkor om inte en internationell undersökning genomförs.
10. Europaparlamentet betonar vikten av att ta itu med de grundläggande orsakerna till den instabilitet som råder i regionen och uppmanar de uzbekiska myndigheterna att genomföra nationella reformer som är nödvändiga för den ekonomiska utvecklingen och för att åstadkomma demokrati och stabilitet i landet. Parlamentet uppmanar rådet och kommissionen att effektivt och i samarbete med andra berörda internationella aktörer stödja sådana reformer.
11. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, Uzbekistans president, regering och parlament, FN:s generalsekreterare, OSSE och till regeringarna i Kina, Ryssland och Förenta staterna.